

Divi Thomae Aquinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impressionis restituta

Secunda secundae Summa Theologiae

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

4 Vtrum blasphemia sit in damnatis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72772](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-72772)

differniat inter sentire, & cicer falso deo, in responso ne ad secundum sub distinctione dicitur, qd qui peritur, no dicit, aut sentit aliquid falso deo, sicut blasphemus. Siquis autem concurat perfectam blasphemiam præsupponere, & claudere infidelitatem, distinguendo de blasphemia secundum perfecit, vel imperfecitam ratione blasphemiam, p eo quod confessio fidei perfecit, sed fidei prelippotum & claudit, aduersatur primo p bonum ex causa integra, malum autem ex particulari confutare defensio, ac per hoc quidam ad perfectam fidem confessionem ex agnitoribus, quia alter virtuosa non est, blasphemia tamē efficiet a seipso infidelitatem. Adversatur tunc, quid blasphemie misericordia est, cū ex intentione proferatur in Deum, quamvis ex ignorantia: quoniam tunc blasphemia ex utraque parte, scilicet ex parte Dei blasphemati. Constat autem, quod blasphemia non credentibus in Christum, et secundum blasphemiam fecundum iē, blasphemia autem occidentis in Christum, est & secundum fe, & secundum blasphemiam blasphemia: ac per hoc blasphemia perficit, et sic infidelitate, quam cum infidelitate.

Econtrafutur autem, secunda secundum. Melius erat in veritate non cognoscere, quam post agnitionem retrospicere, & multo magis inveniri.

Super quattuor decimatercieris articulis quarti.

A D P R I M U M ergo dicendū, q super illud ad Eph. 4. Blasphemia tollatur a uobis, dicit glosa. Peius est blasphemare, quam perirur. Qui n. perirur non dicit, aut sentit aliquid falso deo, sicut blasphemus: sed Deum adhibet testem falsitati, non tanquam asti maus Deum esse falso testē, sed tanquam sperans, quid Deus super hoc non testificetur per aliquid evidens signum.

A D T E R T I U M dicendum, quod excusatio peccati est quādā circumstātia aggravant omne peccatum, etiam ipsam blasphemiam: & protat dī esse maximū peccatum, quia quodlibet facit maius.

ARTICVLVS IV.

Vtrum damnati blasphement.

A D Q U A R T U M sic procedit. Vnde qd damnati non blasphement. Deterrentur, n. nunc aliqui mali a blasphemando propter timorem futurorum peccatorum: sed damnati has penas experient, vnde magis eas abhorrent: ergo multo

a Deo, blasphemaret. In hoc etiam, quid odiunt penas, blasphemia non est patet: quia oculum hoc a natura inditum est. In utroque autem simili, quia scilicet amare peccata, pro quibus puniuntur, & dolere de penis nulla blasphemia est, sed obstinatio. Nullo modo ergo blasphemia ex his concluditur.

magis a blasphemando cōpescunt. ¶ 2 Præt. Blasphemia, cūm sit gravissimum peccatum, est maximē demeritorū: sed in futura vita nō est stat⁹ merēdi, neq; demerendi. ergo null⁹ erit locus blasphemiarū. ¶ 3 Præt. Eccl. ii. dī, qd in quoquā loco lignū ceciderit, ibi erit. Ex quo patet, qd post hāc uitam homini nō accrescit nec meritū, nec peccatum, qd nō habuit ī hac uita: sed multi dānabuntur, qui in hac uita non fuerūt blasphemari, ergo nec in futura uita blasphemabūt.

SED CONTRA est, quod dī Apoc. 16. Aestuauerūt hoīes estū rētū fīm obiecta, in qd peccat, magnis fūtū est, qd blasphemia, quae est directa peccatum in Deū, p̄pōderat homocidio, qd est peccatum in proximum. Si autē cōparentur fīm effectū nocēdi, sic homicidū p̄pōderat. Plus n. homicidium nocet p̄ximo, qd blasphemia Deo. Sed qd in gravitate culpā magis at tendit intēto uoluntatis peruerse, qd effectus operis, ut ex supra * dicitur patet: ideo cū blasphemus intendat documentū inferre honori diuino, simpliciter loquendū, grauius peccat, quam homicida. Homicidium tamen primum locum tenet in penis inter peccatum in proximum commissa.

A D S E C U N D U M dicendū, q super illud ad Eph. 4. Blasphemia tollatur a uobis, dicit glosa. Peius est blasphemare, quam perirur. Qui n. perirur non dicit, aut sentit aliquid falso deo, sicut blasphemus: sed Deum adhibet testem falsitati, non tanquam asti maus Deum esse falso testē, sed tanquam sperans, quid Deus super hoc non testificetur per aliquid evidens signum.

A D T E R T I U M dicendum, quod excusatio peccati est quādā circumstātia aggravant omne peccatum, etiam ipsam blasphemiam: & protat dī esse maximū peccatum, quia quodlibet facit maius.

A D S E C U N D U M dicendū, qd mereri, & demereri pertinent ad statū uie, vnde bona in uiatorib⁹ sunt meritoria, mala verō demeritoria. In beatūs autē bona nō sūt meritoria, sed p̄tinētia ad eorū beatitudinis p̄mū. Et similiter mala in damnatis nō sunt demeritoria, sed pertinent ad damnationis penam.

A D T E R T I U M dicendū, qd qd libet in peccato mortali decedes, fert fecū uoluntatē detestandi diuī iustitiae quātū ad aliqd, & fīm hoc poterit inesse blasphemia.

Secunda Secundus S. Thomæ.

B 4 Super

Art. præce &
art. huius qd

D. 421.

D. 420.

D. 889.

D. 425.

& 477.

& 1016.

QVAEST. XIII.

Super quæst. decima-
quarta articulū pri-
mum.

IN q. 14. art. 1. duo occurunt noranda. Primum, quod directe spectat ad propositum, est, quod peccatum in spiritum sanctum, secundum omnem acceptationem blasphemia dicitur, non quod proprie lo quando, sit in specie blasphemie, nisi secundum primam acceptationem, in qua manifestum falso sum Deo Iesu Christo, dicitur ignominiose, propter quod etiam iniuria in filium hominis distincta contra iniuriam in spiritum sanctum etiam blasphemia dicitur, quia est opus contrarium spiritus sancto. Sicut conuersio, omnia opus pium confessio fidei est, ut in litera dicitur in responsione ad primū. Quoniamque modis dicitur unus oppositum, tot dicitur & reliquum.

¶ Secundū, quod indirecte occurrit, est ex Scoto in quadragesimateria dicitur. sen. q. 2. argente, quamvis non affirmetur, quod voluntas possit esse malum formaliter ex certa mali- tia sic quod non nescit illud sub aliqua ratione boni etiam apparente. Arguit autem dupliciter. Primo, quia sequeretur quod voluntas creatura non posset tendere in obiectum sub aliqua ratione, sub qua non posset tendere voluntas diuina. Probat sequela: quia diuina voluntas posset tendere in omne bonum substratum illi deformitati, licet non in illa ratio ne maliitiae concomitantem.

¶ Secundū, quia posse quod apprehendatur odium Dei ab aliqua potentia intellectiva creata non errante, ex quo non errat, sequitur quod non offendat odium Dei sub ratione boni, sed tantum mali. Et tunc si. Aut voluntas posset illud

Lib. 2. dia. 4.
parag. A.

QVAESTIO XXXIV.
De blasphemia in spiritum sanctum, in
quatuor articulos diuisa.

DEINDE considerandū est in speciali de blasphemia in spiritu sanctum, quando ad literam aliquid blasphemum dicitur contra Spiritum sanctum, sive Spiritus sanctus accipiat secundum, quod est nomen essentiale conuenientis Trinitati, cuius quelibet persona & spiritus est, & sanctus est, siue prout est nomen personalis unus in Trinitate persona. Et secundum hoc distinguitur Matth. 12. blasphemia in spiritum sanctum contra blasphemiam in filium hominis. Christus n. operabatur quodam humanitus, comedendo, bibendo, & alia huius faciendo, & quædam diuinatus. Demones eius ciendo, mortuos suscitando, & alia huius, quæ quidem agebat & per operationem Spiritus sancti, quo sum in humanitate erat repeditus. Iudei autem primus quidem dixerant blasphemiam in filium hominis, cum dicebatur eum uoracem, potorem uini, & publicanorum aatem, ut hæc Matt. 11. Postmodum autem blasphemauerunt in spiritum sanctum, dum opera, quod operabantur uirtute propria diuinitatis, & per operationem spiritus sancti, attribuebant principi demoniorum. Et propter hoc dicuntur in spiritum sanctum blasphemasse.

*** Aug.** atque in libro de Verbis Domini blasphemiam, uel peccatum in spiritum sanctum dicitur, quod peccatum ex certa maliitiae.

ARTICVLVS PRIMVS.

Vtrum peccatum in spiritum sanctum sit idem, quod peccatum ex certa maliitiae.

AD PRIMUM sic proceditur. Videtur, quod peccatum in spiritum sanctum non sit idem quod peccatum ex certa maliitiae. Peccatum in spiritum sanctum est peccatum blasphemie, ut patet Matth. 12. sed non omne peccatum ex certa maliitiae est peccatum blasphemie: contingit nam multa alia peccatorum genera ex certa maliitiae committunt ergo peccatum in spiritum sanctum non est idem, quod peccatum ex certa maliitiae.

¶ 2. Prat. Peccatum ex certa maliitiae diuiditur contra peccatum ex ignorantia, & contra peccatum ex infirmitate: sed peccatum in spiritum sanctum diuiditur contra peccatum in filium hominis, ut patet Matth. 12. ergo peccatum in spiritum sanctum non est idem quod peccatum ex certa maliitiae, quia quorum opposita sunt diuersa, ipsa quoque sunt diuersa.

¶ 3. Prat. Peccatum in spiritum sanctum est quoddam genus peccati, cui determinante species assignantur: sed peccatum ex certa maliitiae non est species genus peccati, sed est quoddam conditio, uel circumstantia generalis, quæ potest esse circa oīa peccatorum genera: ergo peccatum in spiritum sanctum non est idem, quod peccatum ex certa maliitiae.

SED CONTRA est, quod Magister dicit 43. * dist. 2. li. sententiarum, quod ille peccat in spiritum sanctum, cui maliitiae propter se placet: hoc autem est peccare ex certa maliitiae: ergo idem uidetur esse peccatum ex certa maliitiae, quod peccatum in spiritum sanctum.

FRESPON. Dicendum, quod de peccato, seu blasphemia in spiritum sanctum tripliciter aliquilo- quuntur. Antiqui. n. doctores. s. Atha. Hila. Ambr. Hier. & Chrys. dicunt esse peccatum in spiritum sanctum, quando ad literam aliquid blasphemum dicitur contra Spiritum sanctum, sive Spiritus sanctus accipiat secundum, quod est nomen essentiale conuenientis Trinitati, cuius quelibet persona & spiritus est, & sanctus est, siue prout est nomen personalis unus in Trinitate persona. Et secundum hoc distinguitur Matth. 12. blasphemia in spiritum sanctum contra blasphemiam in filium hominis. Christus n. operabatur quodam humanitus, comedendo, bibendo, & alia huius faciendo, & quædam diuinatus. Demones eius ciendo, mortuos suscitando, & alia huius, quæ quidem agebat & per operationem Spiritus sancti, quo sum in humanitate erat repeditus. Iudei autem primus quidem dixerant blasphemiam in filium hominis, cum dicebatur eum uoracem, potorem uini, & publicanorum aatem, ut hæc Matt. 11. Postmodum autem blasphemauerunt in spiritum sanctum, dum opera, quod operabantur uirtute propria diuinitatis, & per operationem spiritus sancti, attribuebant principi demoniorum. Et propter hoc dicuntur in spiritum sanctum blasphemasse. *** Aug.** atque in libro de Verbis Domini blasphemiam, uel peccatum in spiritum sanctum dicitur, quod finaliter intentum, quod alii perseruerat in peccato mortalium usque ad mortem. Quod quidem non solum uerbo oritur, sed etiam uerbo cordis, & operis, non uno, sed multis. Hoc autem uerbo sic acceptum dicitur contra spiritum sanctum, quia est contra remissionem peccatorum, qui per spiritum sanctum, est charitas & patris, & filii. Nec hoc dicitur de his, quasi ipsi peccarent in spiritum sanctum. Non enim, ne fratres in litteris ipi penitentes: sed admonitiones non totaliter loquentes, ad hoc pertinirent, quod in spiritum sanctum peccarent. Et sic intelligendum est quod dicitur Marc. 3. ubi postquam dixerat se. Qui autem blasphemauerit in spiritum sanctum &c. subiungit Euangelista. Quoniam dicebatur, spiritum immundum habet. Alii uero aliter accipiunt, dicentes peccatum, uel blasphemiam in spiritum sanctum esse: quoniam alius peccat contra propriatum bonum spiritus sancti. Sic n. spiritus sancto appropriatur bonitas, sicut & patri appropriatur potest, & filio